

הבחנה בשינוי בתפיסה העצמית בקרב נשים שעברו טיפולים שונים למחלת סרטן השד על ידי ציור עצמי

כותבות: זיוה אריאלה בראל – שושני¹, ופרופ' שולמית קרייטלר²

1 היחידה הבין תחומית, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה

2 בית הספר לפסיכולוגיה, אוניברסיטת תל אביב

סרטן שד הוא המחלה הנפוצה ביותר בקרב נשים בתרבות המערבית. התפתחויות בתחום הרפואה והטכנולוגיה הובילו להפחתה משמעותית של קצב התמותה מהמחלה. על כן, חשיבות רבה להתייחס להשלכות הפסיכולוגיות של המחלה והטיפולים על השורדות. הטיפולים השונים משפיעים בצורה שונה על גוף האישה ועל תחושתיה רגשית ודימויה העצמי. בנוסף, במחקרים שבחנו את דרכי ההתמודדות של נשים שעברו סרטן שד נמצא קושי לדבר על הטראומה, על כן לכלי השלכתי חשיבות מרובה לזיהוי רגשותיהן.

מבחן מחובר הועבר בקרב 72 נשים שחלו והחלימו מסרטן שד. הנשים התבקשו לצייר עצמן פעמיים, פעם ראשונה כפי שרואות עצמן בהווה, ובפעם השנייה כפי שזוכרות את דמותן מלפני המחלה. נמצאו מספר אינדיקטורים מבחינים בציורים בין נשים שעברו טיפולים רפואיים שונים. שיער- הבחין בין נשים שקיבלו כימותרפיה לבין נשים שלא קיבלו. בציורי ההווה של הנשים שעברו טיפולי כימותרפיה נמצאו סימני שיער מדובלל או קצר יותר באופן מובהק בהשוואה לנשים שלא עברו. סימני פה ושדיים הבחינו בין נשים שעברו ניתוח שד שונים. בציורי ההווה של הנשים שעברו כריתת נמצאו יותר סימני פה לא מדבר והשמטות שדיים בהשוואה לציור דמות עבר. לעומת זאת בקרב הנשים שעברו ניתוח משמר שד הממצאים היו הפוכים: בציורי ההווה היו יותר סימני שדיים וסימני פה מדבר בהשוואה לציור דמות העבר. כמו כן, נמצאו הבדלים בקו ראש בציורי הנשים שעברו כריתת שד והקרנות בהשוואה לנשים שלא עברו הקרנות. לפי כך, נראה שכלי השלכתי כדוגמת ציור דמות אנוש יכול להתאים לבניית תוכנית שיקום רגשית עבור נשים שעברו סרטן שד. המאמר השלם יפורסם בהמשך.

ביוגרפיה

זיוה בראל-שושני, בעלת חמישה תארים אקדמאים. בוגרת הנדסת מכונות ותואר שני בהנדסה חקלאית, הטכניון, חיפה ישראל. בעלת תואר ראשון בפסיכולוגיה הצטיינות, ותואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה הפתוחה, ובעלת תואר שני בטיפול באומנות מאוניברסיטת חיפה.

היום נמצאת בשלבי הסיום של לימודי הדוקטורט ביחידה הבין תחומית, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות באוניברסיטת חיפה. נושא המחקר: זיהוי השלכות רגשיות של מחלת סרטן השד על השורדות, בעזרת ציורי דמות אנוש.

עובדת כמטפלת באמנות, ומלמדת פיזיקה תלמידי תיכון מחוננים ומצטיינים.

נייד: 050-7912083

דוארל : zivabarel@gmail.com